

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Fritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на р.б. вулиці Фрічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Манітоба. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Canada.

ОТВЕРТА МОВА.

Хто хоче знати буржуазне розуміння демократії, той нехай послухає майора-генерала В. А. Грісбаха, сенатора з Едмонтону. Цей потіток прусських юнкерів, як свідчить його німецьке назвисько, а нині великий канадський патріот, заперек британський імперіаліст, говорить про цю справу широко й отверто.

Цей воєнний захистник капіталізму, у своїй промові до військових вихованців в Альбертському Військовому Інституті в Келгари, змалював небезпеку, якою загрожує теперішньому ладові комуністичний рух. Попри ісевітніцкі, які він напав про комуністів (як ось хоч-би та, що комуністи в Росії від часу революції покарали смерть 3,000,000 осіб), він висловив деякі дуже цікаві погляди на боротьбу робітників за владу і зміну теперішнього ладу та на робітничі і фармерські організації.

І так на думку Грісбаха, робітники не мають права змінити теперішньої форми правління, ані теперішнього ладу ніяким способом — ні конституційним, ні збройною силою. Вони мають право тільки підтримувати їх, але змінити їх — а дуські! Іншими словами — ласкавий майор-генерал Грісбах толкує волякам, що в теперішній славі демократії робітничі і фармери мають право тільки служити панам-капіталістам і піддавати їхньому високоско, але не сміють й думати про те, щоб від цього високоско освободитися.

Заявляючи таке принципове становище, Грісбахові легко вже означити відношення до всяких робітничих та фармерських організацій. Отже він і каже: "Ми знаємо консервативну, ліберальну партію, ми знаємо фармерські і лейбористські партії. Ми знаємо, коли в цих партіях є лояльні і патріотичні люди доброї волі і коли котра-небудь з цих партій прийде до влади, життя та власність будуть безпечні і правління буде вести свої справи як звичайно. Коли виборці виберуть котру-небудь з цих партій до влади, лояльні горожане мусять прийняти її і підтримувати її правління, але ніколи ні, коли це була-б комуністична партія".

Спитайте Грісбаха — чому? Він відповідає вам, що тому, бо комуністична партія не на шутки, а таки насправді змагає до повалення капіталізму, а заведення соціалізму, першої стадії до комунізму. Грісбах, ігнорант в інших справах, коли він балакає про комуністів, але в дечому вірно оцінює головні риси в робітничому русі. "В Канадській Партії Праці — говорять він — знайдете три типи політичної думки: Перший, це звичайний "лейбормен", звичайно добрий горожанин, розважливий, чесний, оцидний і патріотичний, який є за політичною акцією і конституційними способами для здобування а) коротких годин праці, б) більше платні, або в) кращих умов праці, або ж всіх цих трьох річей. Другий, це соціаліст, часто чужинцев, ангажовано мрійник, без великого загального образования, але з досить значним запасом наловленого псевдо-наукового жаргону, з деяким знайомством з Карлом Марксом і вічний недоволенець. Цей чоловік є звичайно крикливий, але нешкідливий. Він старастися досягнути своїх цілей конституційними засобами і робить більше поступку, чим сам того сподіюється. На ділі, соціалізм робить поступ. Іншійшого консерватиста були-б уважали за соціаліста і радикала 30 років тому назад. Третій, це комуніст, який проповідає повну соціалістичну дотрину і додає до цього дві кардинальні точки: а) що справжній соціалізм можна завести і здійснити тільки під диктатурою пролетаріату; б) що диктатуру пролетаріату належить здобути конституційними засобами, коли можливо, а коли ні, то збройною силою коли і як це буде можливо, або-ж революцією на російський лад".

З цього Грісбах виводить заключення, що комуністам, які йдуть в маси працюючих, здобувать там ґрунт для своїх ідей і стають загрозою, належить виповісти війну. Він не бачить в майбутньому можливості, щоб в трейд-юніях перед комуністами встали такі льоньлі і прекрасні лідери організаційного робітництва, як Гомерс, Луїс, Мур, сенатор Робертсон. Він погоджується з тим, що комуністів слід повикидати з трейд-юніїв, Канадської Партії Праці (в цьому з ним погоджується не тільки Гомерс, Мур і інші запеклі реакціонери, але й Гіне, Айвенс, Квін і інші провідники Независимого Партії Праці), але він не вірить, що це вдасться. Він не вірить, що конституційними засобами вдасться успішно воювати з комуністами, тому просто, щиро і отверто радить вижити фашистських способів. "Комуністичні" засоби довели до упадку багатьох правительств. І тут він вказав на Італію, як на любий йому примір, де фашисти врятували країну неконституційним способом.

Грісбах не скривав своїх думок і йому за це належить подякувати, бо він тим тільки допоможе комуністам цілковито одерти обмачкове покривало з фальшивої демократії і показати її в повній наготі перед працюючими масами. Він слухав боюється, що його будуть лаяти політикане за цю отверту мову, бо вона зраджує демократів і виявляє їхнє дійсне обличчя. За те комуністи йому вдячні.

"Чому не сказати комуністам — так закінчив Грісбах свою промову — що масові крадіжки, рабунки і вбивства під видом політичної акції, немилуче викликають масовий опір, а це означає — війну". — Ото-ж то бо й є, що комуністи це прекрасно розуміють і проти цих масових крадіжок, рабунків і вбивств, які повповнює капіталістична класа над трудовими масами, комуністична партія закликає робітничу класу до боротьби. А з цього — зовсім слушно зауважує Грісбах, виникає війна — класова війна. — У цій війні Грісбах обороняє капіталістичне право легального володіння, грабунку і масового вбивства (на війні), а комуністи змагають до знищення цього права. Так звана "конституційна" засоби проти визвольного робітничого руху на думку Грісбаха не вистарчають і він бажає вести цю війну іншими, фашистськими засобами. Комуністи і це передбачили і вчать робітників, щоб вони і на ці нові методи класової боротьби були приготувани. А побідиць у цій боротьбі остаточно пролетаріат, бо за ним правда, за ним буде і сила.

В ОБОРОНІ ПИСЬМЕННИКА.

Еріх Мюзам, визначний пролетарський письменник-комуніст Німеччини, автор глибокої літератури творів перекладених на різні чужі мови, засуджений соціал-демократичним урядом Німеччини на 15 літ тюрми. Тов. Мюзам тяжко недужий, але лани "соціалісти" не допускають до нього навіть лікарів. З цього приводу відомий Гайнц Людвіг написав до державного президента, члена соціал-демократичної партії Німеччини Фрідріха Еберта, кровавого кота німецького пролетаріату, протест в формі відкритого листа, який йому друкуємо.

Редакція "У.Р.В."

До пана державного президента Фрідріха Еберта у Фрайденштадт (Шварцвальд).

Дуже поважаючий Пана Державний Президент!

Я не знаю, чи ця титулатура відповідає церемоніальній, яким Ви в останню час, аналогічно світлим попередникам, зводите округлятися, це більше не знаю, чи Ви читатимете ці стрічки, чи може й до Вас, як перед Вами до Кайзера, допустять часом тільки в листках, чи не знаю, чи Ви зрозумієте, чому я мушу писати Вам "отверті листи", але проте роблю це, щоб використати кожну найменшу можливість визволити Еріха Мюзама.

Ви, Пана Державний Президенте, живе у Фрайденштадт у Шварцвальді, Еріх Мюзам терпить у казематах, Ви, Пана Державний Президенте, берете участь в парадах, Еріх Мюзам знає зазнав знущань від опричників, Ви, Пана Державний Президенте, приймає такі страшенно важкі відвідини, як пана Calle'a, Еріх Мюзам не може бути відвіданий навіть лікарем. Ви, Пана Державний Президенте, даєтеся фотографувати зі Стіннесом і депутатськими ставленими шоломів, Еріх Мюзам є соціалістом.

Еріх Мюзам, один із найшляхетніших і найбагатіших людей тієї землі (це імовірно не є обидою маестату), писав Вам із свого пекла листа, Вам особисто листа, в якому багально просив Вас, Еріх Мюзам багав Вас, бодай послати йому лікаря, дозволити йому побачити свою дружину. Ви, Пана Державний Президенте, мовчали, відбрали парадні та дозволени поїхали до купелів.

Як що Ви справді були соціалістом, а вже навіть в це можна сьогодні сумніватися, то не тільки Вашим завданням як Президента, але також Вашим обов'язком як товариша, є допомогти товаришеві!

Лютий образ соціаліста на царському престолі виповніли Ви правдиво, аж надто правдиво.

Ернст Толлер, ледви видобувся з баварських казематів, через насидки ввезення захорів країно небезпечно. Але він має тепер бодай людей кругом себе, підчас коли хорого Мюзама мучать озвірілі органи братерського пари Еберта і Гіллера і ані лікар ані ніка дружина доложа не сміє до нього наблизитися.

Остане одною з нерозв'язаних загадок часу, чому Ви, Пана Державний Президенте, не хотіли чути Мюзамового крику о поміч і не допомогли.

Але один за другим, поволі починає і той під 1000 кнутами останній німецький соціаліст-робітнич прозорівати, до чого Ви примуєте.

ЯК РУМУНСЬКІ ЖАНДАРМИ КАТУЮТЬ ТРУДЯЩИХ.

Виконавчий Комітет Міжнародного Товариства Допомоги Революціонерам Одержав докладні відомості про недавнє повстання в Бесарабі.

Повстання трвало від 11. до 24. вересня. Перші повстали селяне Південної Бесарабі (Татар-Бунар, Миколаївка, Нерушай і ін. сіл).

Уряд всі сили приклав, щоб задавити повстання.

Карні загони вбивали всіх, на кого тільки хоч трохи думали, що ця людина могла брати участь у повстанні.

Згинуло 500 селян, знищено багато сіл. Заарештовано роз-

Професійні союзи і т. д. заявили, що в святі, які Ви, Пана Державний Президенте улаштували з полами й військом 3. серпня, — вони не візьмуть у часті. Невже це не те саме, що й Ваше виключення з партії, з партії, яка вже ледви чи ще соціалістична — однак від Вас відсувається?

Був час, коротко перед появою книжки Кампфаера, котрий ликоуче описує, що Ви як зоря в темну ніч явилася лікарському челядникові, коротко перед появою тієї властиво страшно Вас компромітуючої книжки, — де ми думали, що, що можемо говорити про Вас як про людину, що бодай повна такту держиться на дальшому плані та лиш від часу до часу при святкових нагодах бормоче щось про едність, про право та свободу, але від місяців ми знаємо, що німецький націоналіст на Вашому престолі не мігби гірше виступати проти соціалістів й соціалізму, як Ви.

Мені було-б легко одержати під це письмо підписи багатьох мільонів, бо від шотлих демократів до найтупіших німецьких народників з права, від міщанської С.Д.П. до найнебезпечніших анархістів з лівої всі вони одної думки, що Ви, Пана Державний Президенте, носите червоні горностаї, що Ви, Пана Державний Президенте, маєте королівські сні, що Ви, Пана Президенте, є волягом робітників, соціалістів, червоних.

Ми не сміємо прохати Вас о амністії для невинних пролетарів, ми навіть не сміємо прохати Вас випустити ані до подання Еріха Мюзама, котрий мусить оплінути й оглухнути, як що йому не дасться поміч, ми тільки прохаємо Вас, ми упокорюємося та багаєм Вас: Подбайте бодай про це, щоб до Мюзама міг піти лікар, щоб Мюзамові вільно було мати лікарський догляд.

Ніякий цар, ніякий володар варварів, ніякий чоловік з похуванням не може бути таким людським, який безсердечний, як Ви.

До Вас, Пана Державний Президенте, звернувся один крик о поміч, якого Ви не чули. Але ті, що прийду, мають судити, і вони осудять.

Цей крик і ця жалоба на Вас у купелях Фрайденштадту будуть підхоплені іншими, завжди будуть до Вас кликати: Товаришу, що хочеш ним бути, поможи товаришеві!

Але я знаю те, що прийде. Ви, Пана Державний Президенте, не даєте себе вихитнути з добре заслуженого спокою, Ви нічого не зарядите, що найвище щось проти мене.

А одного дня прийде до нас жалібна вістка, що Мюзам покінчив у своїх муках.

Тоді, Пана Державний Президенте, дивніться соціалістична Німеччина та запитає Вас, Пана Державний Президенте:

Чия вина і співвина в смерті, в душегубстві людини Еріха Мюзама? Я питаю Вас вже тепер про це — і ще раз закликаю Вас — Еріха Мюзама. Кінчу реченням, яке під Вашим режимом часто читано, яке є фразерське та безмістове:

Звольте прийняти, Пана Президенте, вислів мого найзнаменитшого, високого поважання. Гайнц Людвіг.

3 міжнародного робітничого руху

ПРОЦЕС 149 КОМУНІСТІВ В ЕСТОНІІ.

Естонська влада, у зв'язку з процесом 149 комуністів, вжила надзвичайних заходів до охорони. Це досвіта обвинувачених під сильною військовою вартою було переведено з тюрми до суду. Суд відбувався в так званому "Салдатському Будинку". Будинок оточено кулеметами. Всі державні й громадські будинки охороняються військовими загонами на випадок революційних виступів робітників. Вчисто масові арешти. Арештовано до 200 комуністів.

БОЯТЬСЯ СУДУ РОБІТНИКІВ.

У місті, перед початком суду над комуністами, панує надзвичайно тривожий настрій. Незважаючи на передведені владою попередні численні арешти, вночі естонські революційні робітники розпаліли прокламації, що закликають до повстання проти уряду. Пляха перед судом все чисто зайнята юрбами робітників, що прийшли зі своїх заводів та фабрик для того, щоб подивитися на суд над своїми товаришами. Піща й кіна поліції зробили кілька даремних спроб відіслати юрбу від будинку суду. З огляду на тривіжний настрій юрби, що намагається з боєм продертися до судової сади, відкриття судового засідання відкладено.

НЕ ДОПУСКАЮТЬ ОБОРОНЦІВ.

За відомостями співробітника Роста, одержаних від президії міжнародного юридичного бюро, суд дозволить допустити оборонців із С.Р.С.Р., що їх прохали обвинувачені, як що оборонці задовольнять вимогам 736 статуту військового судового статуту, 44 статуту кримінального статуту й 45 статуту кримінального статуту горожанського процесу.

Товариші! Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісті".

КОГО ОБВИНУВАЧУЮТЬ.

Обвинувачені естонські комуністи, не передаючи бунші членів "фракції єдиного фронту" в державних зборів (парламенту) та професійні діячі. Серед підсудних є юнаки, жінки й сині діти. Всіх їх обвинувачують у приналежності до — нелегальної організації, що проводила директиви Комінтерна, маючи на меті повалення існуючого ладу. До сади суду допущено тільки 120 чоловік з публіки, здебільшого родичів підсудних. Увійшовши до сади суду, підсудні зупинились і заспівали "Інтернаціонал". За це багатьох з них було відведено назад в тюрму, а тих, що були до цього часу на волі, узашено.

АРЕШТИ.

По всій Естонії продовжуються нічні арешти й турси. У Юрві арештовано біля 40 чоловік, в тому числі військово-службовців, й студентів. В Ревалі арештовано 80 чоловік, в тому числі трьох членів державних зборів (парламенту).

НЕ ДОПУСКАЮТЬ ОБОРОНЦІВ.

За відомостями співробітника Роста, одержаних від президії міжнародного юридичного бюро, суд дозволить допустити оборонців із С.Р.С.Р., що їх прохали обвинувачені, як що оборонці задовольнять вимогам 736 статуту військового судового статуту, 44 статуту кримінального статуту й 45 статуту кримінального статуту горожанського процесу.

Товариші! Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісті".

В КРАЇНІ НЕВОЛІ І СЛІЗ.

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД БУДЕ ШИБЕНИЦЬ.

Ніякі страховиська, ніякі примари, що нагадують найлюті часи російських царів, нас уже не зможуть здивувати, коли це торкається Польщі.

У цій країні, яка скрізь проголошує своє мироблобство, яка з приводу кожної найвищої карі, що її суд шляхти прикладає до якогося карного бандита чи до заклятого ворога влади трудящих, кричить про червоний терор, — істине й розвивається режим нечуваного в історії знущання з громадян та безоглядного білого терору.

Ця держава лицемірно виступає на захист "невинних жертв" грузинського повстання. Ця країна устами свого міністра закордонних справ проголошує перед усім світом про своє прагнення до мирного розвитку та співжиття з усіма народами, з'окрема з С.Р.С.Р.

І в той самий час її міністер військових справ жebraє у французьких міністрів, щоб влаштувати собі хоч маленький військово-порт біля Гланьску. В той самий час 2. відділ її генерального штабу кидає на Радянську Україну своїх шпигунів, прикриваючи їх злочинну діяльність державним прапором і штампом дипломатичної місії.

Міністер внутрішніх справ з снів вибивається, щоб "подішити" становище на кресах посилаючи туди все нових і нових поліціант, наповнюючи всі села військом. А коли, не звважаючи на всі старання поліції, трапляються такі випадки, як напад на потяг під Лунишем, то відповідають за що поліцейську неадекватність жорстокими карами аж до смерті першілді селяне, яких лише підозрівають у більшовизмі та не повазі до ясновельможного панства.

І маючи на кожному кроці таке лицемірне розходження могла мовчати про страшне катування повстанців. 30 громадян повіту Четата-Альби проголосили протест в газеті.

"Кожного дня, написані у протесті, заарештовують десятками старих і молоді. Заарештовані кудись зникають. Багатьох карають без обвинувачення".

між словом і ділом, ми зовсім не здивувалися, коли ще один міністер цієї країни, яка пишається своїм "демократизмом", звернувся, як повідомляє з величезним здивуванням навіть польська преса, до міністра громадських робіт з пропозицією... розробити проект шибениць.

Коли МекДоналд на запитання навіщо він буде нові дреднави, відповів, що це зменшить безробіття, один синий робітник з гіркою посмішкою запитав його: "А чи не збиратесь ви для зменшення безробіття надумати війну?"

Польський міністер юстиції хоче відразу вбити двох зайців: дати частині трудящих роботу по будованню шибениць, а другій частині їх залишитись місце... на шибениці, з мотузкою на шиї. Таким чином, мабуть, Польща гадає перемогти тяжку економічну кризу, яка викликає безробіття, та встановити внутрішній спокій та лад.

Коли цей проект здійсниться, тоді, мабуть, особливо радісно зустрінуться і зденькнут на влаштованому з цього приводу бенкеті келихи трох міністрів — міністра юстиції, міністра громадських робіт та міністра внутрішніх справ і за ними всі міністри підтягнуть лісно: "Ще Польща не згіне-ла".

І тому, що в наші часи не буває ніяких чудес, їх свято теж не буде затмарено чудом. За їх спинами не з'явиться тив одного з найвидатніших Поляків в історії поета Адама Міцкевича, який колись у кривавих, наповнених жахом поемах малював картини придушеної царським чоботом Польщі. Ніхто не згадає ім про ті сотні й тисячі шибениць царя Миколи І, тив від яких надає таких жалючих барв поемі найбільшого з польських поетів.

Микола І був першим, що завіз шибениць в Росії, і першими його жертвами були декабристи, а другими польські повстанці 1830 року.

Не затьмарить їх свята й тив генерала Муравйова, який в історію ввійшов з назвою вішателя. Тому, що він більшу частину життя свого присвятив будованню шибениць для польських повстанців.

Внуки повстанців за війну Польщу зробили їх спадкоємцями, бо докінчили їх справу.

статуту кримінального статуту й 45 статуту кримінального статуту горожанського процесу.

Всі ці статуту відомі, бо в Естонії існують ще старі царські закони. Жадних нормальних перешкоди до участі оборонців із С.Р.С.Р. у процесі немає, бо оборонці задовольняють вимогам вище агаданих артикулів.

Боро одержало від обвинувачених телеграфію повідомлення та прохання про негайний приїзд оборонців. Оборонці давно готові до від'їзду, але в естонській місії сповістили, що естонський міністер закордонних справ заборонив взувати паспортів оборонців. Обвинувачені про це, безумовно, повідомлять суд, бо вони через відмову естонського міністра закордонних справ допустити оборонців до Ревалю, залишилися без оборонців.

Цей процес викликає велике зацікавлення не тільки в робітничих колах Естонії, але й в С.Р.С.Р., Англії, Франції та інших країнах.

Яко обвинувачених в цій справі військової суд притягне членів комуністичної фракції державного зібрання, членів Центрального Комітету Естонської Робітничої Партії, членів правління й ради всесторонньої, револьської та інших професійно, діячів "єдиного фронту", членів спортивних організацій та чимало інших.

Не забувайте про пресовий фонд нашої преси.

Об'єктивність до тодішніх польських революціонерів вимагає сказати, що ширших ідеалів, ніж самостійна Польща, вони не мали.

Але, пересвідчившись на власній шкесі, що таке національний гнів, що таке царсько-жандармський терор, вони, очевидно, не хотіли-б, щоб їх внуки в методах урядування точно наслідували прийом царських катів.

Всяка, навіть дрібно-буржуазна умовна чесність обуриться, коли почує, як сміливо рішуче сучасна Польща взяла останню ноту в банальному переспіві для всіх гідної пісні ганебної пам'яті царів Романових.

Шибениць. Кат. Жертви в білих саванах. А під шибеницькою ксьондз з піднесеними до неба очима, з хрестом та молитовником.

Ось закінчена, домальована до останньої рисочки картина. Чи не символ усієї сучасної Польщі?

Ф. Якубовський.

ФАШИСТІВ НЕ ЧИПАЮТЬ.

Соймова комісія, яка розслідувала справу про таємні праві організації, встановила, що організація польських фашистів "Поготові Патріотуф" мала 3 тисячі членів, серед них декілька генералів. Організація в своїйому розпорядженні мала зброю. Комісія своєю постановою відклала на невизначений час.

МОЄ ЖИТТЯ.

Я родився на соломі, в драній хаті, а не в домі. Щоб, як пильно доглядала — Ганчірками сповивала.

Годувала шкоринками, А водила будьяками. Та степами на могилах, І співати научила.

Ганчірками сповивала, Шкоринками годувала, — Щоб, як вибіє на волю, Не забув селянську долю.

Юрко Будяк.

Хто читає той знає! А хто читає "Українські Робітничі Вісті" той два рази знає. Тому я читаю цю робітничо-фармерську газету і другим раджу: Читайте "Укр. Роб. Вісті".